

Un fet de l'any

Com és habitual, els nostres redactors i col·laboradors comenten, en l'últim número de l'any de la revista, alguns dels fets que s'han produït durant el 2013.

Tricentenari de l'onze de setembre de 1714

No es pot dir que sigui un fet que hagi passat desapercebut, ja que no hi ha poble que no hagi organitzat alguna xerrada, exposició, visita al Centre Cultural del Born a Barcelona, un concert de música o un àpat a Cardona. Un aniversari històric: l'acabament de la Guerra de Successió; la supressió de les institucions i de la legalitat que havien estructurat políticament Catalunya des del segle XIII; l'inici de l'Estat centralitzat a la monarquia hispànica. Commemorar el tricentenari, però, no era per celebrar una derrota sinó que havia de servir per conèixer millor què havia estat Catalunya i com començava una represa que arriba als nostres dies.

No hi ha dubte que en el moment que es viu a Catalunya, amb el que havia de ser el 9N, s'ha utilitzat la història per enfortir el sentiment de la identitat nacional catalana. Ben al contrari del què alguns acusen d'esbiaixar la història, la celebració ha servit per desfer alguns mites, per comprendre que era una guerra europea i no de Catalunya contra Espanya, que els catalans havien acceptat inicialment a Felip V, que el decantament popular per un bàndol o per un altre podia ser simplement circumstancial, que els interessos dels anglesos van condicionar-ne l'evolució, que a Catalunya es plantejava un model diferent d'organització política de la monarquia. Però no és menys cert que la repressió s'a-

plicà de forma contundent (execucions, confiscacions, exili), que la pressió fiscal es multiplicava, que la voluntat homogenitzadora segons les lleis de Castella s'imposava, que la llengua catalana havia de desaparèixer de l'administració pública, que es tancaven totes les universitats i es creava la de Cervera.

La visita al Born, a les restes de la Barcelona enderrocada el 1714, és una oportunitat fantàstica per descobrir la vida d'aquella ciutat en els segles anteriors, per adonar-se de la brutalitat indesitjable d'aquella i de qualsevol guerra i per pensar en la capacitat de recuperació que els catalans no van trigar a mostrar en aquell mateix segle XVIII.

Conèixer a fons la història ens permet interpretar amb més cura el present, pot evitar de caure en parany semblants i ens pot projectar millor cap el futur. Però no es tracta de cercar semblances amb el passat, ja que les circumstàncies són molt diferents, sinó de saber entreveure les complexitats que ofereix cada moment per poder-hi donar les respostes més escaients. El Tricentenari haurà complert amb el seu objectiu si, més enllà d'informar-nos amb més profunditat d'uns fets tant transcendents de la història del nostre país, també ha fet reflexionar més a fons sobre els reptes que tenim plantejats.

Jaume Dantí i Riu

Per un país que estimem

Des del canvi de rasant de la pujada de la Trona, a la carretera de sobre Voltregà, es pot fer una bonica caminada pel GR3 fins al Santuari dels Munts. Es passa per la cornisa de l'altiplà del Lluçanès, entre camps de blat que apunta, masies restaurades i boscos de rajolets, alzines i roures. El camí respon a una antiga carrerada de bestiar transhumant.

L'església i l'acollidora hostatgeria dels Munts són sobre un promontori enlairat més de mil metres i és un punt d'observació d'alta qualitat. Des d'allí es veu, a la primera vall del nord, el poblet de Sora i, a la primera vall

del sud, Sant Boi de Lluçanès. Mossèn Cinto havia divulgat el conte dels dos sastres Sant Boi que anaven a dormir a Sora i que, entrada la nit, s'espantaven per una ombra blanca que trobaren enmig del bosc i que va resultar ser una vella alzina.

Enllà queden les muntanyes sobre Berga, el santuari de Queralt, l'Ensiya, el Pedraforca i el Cadí ja emblanquinat. A l'altra banda de la vall del Ter, Milany, Puigsacalm, Bellmunt i Cabrera. Avall s'endevina la Plana de Vic sota la boira. En el pont de la Immaculada s'hi va col·lapsar la C17 per la coincidència del Mer-